

 Dr. Keczer Gabriella	PROJEKTMENEDZSMENT 9.LECKE: A projekt megvalósítása 2. rész 9.1. OLVASÓLECKE Külső közreműködők kiválasztása közbeszerzéssel
---	--

Mint az 1. videóleckében láttuk, a beszállítókat **versenyeztetéssel**, illetve **közbeszerzési eljárással** lehet kiválasztani. Közbeszerzési eljárást abban az esetben kell lefolytatni, ha a beszerzést nem magánforrásból, hanem közpénzből finanszírozzák.

A közbeszerzés

Az olyan projektek, amelyek közösségi (Európai Unió), állami, vagy önkormányzati forrásokat, forrásokat, támogatásokat (azaz közpénzeket) használnak fel, a közbeszerzési törvény (Kbt.) hatálya alá esnek. (2015. évi CXLI. törvény a közbeszerzésekről) Az állami és önkormányzati szervezetekre egyértelműen vonatkozik a szabályozás, de egyéb szervezetekre is, amennyiben közpénzt vesznek igénybe fejlesztéseik megvalósításához. A közbeszerzési eljárás célja a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében, a helyi kis- és közepes vállalkozások közbeszerzési eljárásokba való bekapcsolódásának, valamint a környezetvédelem és az állam szociális célkitűzéseinek elősegítése.

A közbeszerzés szereplői

A közbeszerzésben **ajánlatkérő** az a törvényben meghatározott szereplő, aki a közpénz felhasználója (kedvezményezettje), gyakran a projekt tulajdonos. **Ajánlattevő** az a gazdasági szereplő, aki (amely) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot nyújt be, aki, mint külső közreműködő (tervező, kivitelező, beszállító, szolgáltató) a közbeszerzési eljárásban ajánlatot tesz, és kiválasztása esetén közreműködik a projekt megvalósításában.

A közbeszerzés tárgya

A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet. Az árubeszerzés forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog tulajdonjogának vagy használatára, hasznosítására vonatkozó jognak - vételi joggal vagy anélkül történő - megszerzése az ajánlatkérő részéről. Az árubeszerzés magában foglalja a beállítást és az üzembe helyezést is. Az építési beruházás a következő munka megrendelése (és átvétele) az ajánlatkérő részéről: építmény kivitelezése vagy kivitelezése és tervezése együtt. A szolgáltatás megrendelése - árubeszerzésnek és építési beruházásnak nem minősülő - olyan beszerzés, amelynek tárgya különösen valamely tevékenység megrendelése az ajánlatkérő részéről. (Kbt. 8. § (1)-(4))

A közbeszerzési értékhatárok

A közbeszerzési eljárások értékhatárhoz kötöttek. Az Európai uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzések részletes szabályozása a Kbt. második részében, az ez alatti közbeszerzések a Kbt. harmadik részében találhatók.

Az uniós értékhatárokat időszakonként az Európai Bizottság állapítja meg és teszi közzé az Európai Unió Hivatalos Lapjában. Az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó nemzeti értékhatárokat a központi költségvetésről szóló törvényben évente kell meghatározni. A Közbeszerzési Hatóság az egyes beszerzési tárgyak esetében alkalmazandó uniós értékhatárokat és nemzeti értékhatárokat minden év elején közzéteszi honlapján. (Kbt. 15. § (1)-(5))

A közbeszerzési eljárás fajtái

A közbeszerzési eljárás lehet:

- nyílt eljárás,
- meghívásos eljárás,
- innovációs partnerség,
- tárgyalásos eljárás,
- versenypárbeszéd,
- hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás. (Kbt. 49. § (1)-(4))

Tárgyalásos eljárás, versenypárbeszéd és hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén folytatható le. Az innovációs partnerség csak a törvényben meghatározott célra alkalmazható. A közbeszerzési eljárás során nem lehet áttérni egyik eljárási fajtáról a másikra.

A különböző eljárások részletesen:

Nyílt eljárás

A nyílt eljárás olyan, egy szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelyben minden érdekelt gazdasági szereplő ajánlatot tehet. A nyílt eljárás ajánlati felhívással indul. Az ajánlattevő ajánlatával együtt benyújtja a kizáró okok és az alkalmasság igazolására az egységes európai közbeszerzési dokumentumot.

Nyílt eljárásban az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban rendelkezhet úgy, hogy a bírálatnak az aránytalanul alacsony ár vagy költség vizsgálatára vonatkozó részét az ajánlatok értékelését követően végzi el. Ebben az esetben csak a legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő - és ha az összegzésben meg kívánja nevezni, a második legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő - tekintetében vizsgálja az ár vagy költség aránytalanul alacsony voltát, és alkalmazza a szükség szerinti eljárást. Ha az ajánlattevő ajánlata aránytalanul alacsony ár vagy költség miatt érvénytelennek bizonyul, az értékelési sorrendben a következő ajánlattevő a helyébe lép és a szükséges bírálati cselekményeket ennek megfelelően kell elvégezni. (Kbt. 81. §)

Meghívásos eljárás

A meghívásos eljárás olyan, két szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelynek első, részvételi szakaszában az ajánlatkérő a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítésére való

alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról dönt. A részvételi szakaszban a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot. Az eljárás második, ajánlattételi szakaszában csak az ajánlatkérő által alkalmasnak minősített és ajánlattételre felhívott részvételre jelentkezők tehetnek ajánlatot. A meghívásos eljárás részvételi felhívással indul, az eljárás részvételi szakaszában bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést. (Kbt. 82. §)

Tárgyalásos eljárás

A tárgyalásos eljárás olyan, két szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelynek első, részvételi szakaszában az ajánlatkérő a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítésére való alkalmasságáról vagy alkalmatlanságáról dönt. A részvételi szakaszban a részvételre jelentkező nem tehet ajánlatot. Az eljárás második, ajánlattételi szakaszában az ajánlatkérő az alkalmasnak minősített és ajánlattételre felhívott részvételre jelentkezőkkel tárgyal a szerződés feltételeiről.

Az ajánlatkérő tárgyalásos eljárást alkalmazhat, ha

- a) az ajánlatkérő igényeit nem lehet kielégíteni a piacon azonnal rendelkezésre álló kész megoldások kiigazítása, egyéni igényekhez alakítása nélkül;
- b) a közbeszerzés tárgya tervezést vagy innovatív megoldásokat tartalmaz;
- c) a szerződés jellegével, összetettségével vagy jogi és pénzügyi kialakításával kapcsolatos sajátos körülmények vagy az ezekhez kötődő kockázatok miatt előzetes tárgyalások nélkül nem választható ki a legkedvezőbb ajánlat;
- d) az ajánlatkérő a műszaki leírást nem tudja kellő pontossággal elkészíteni a külön jogszabályban meghatározottak szerinti szabványok, európai műszaki értékelés, közös műszaki előírások vagy műszaki referenciák valamelyikére való hivatkozással; vagy
- e) megelőzőleg a nyílt vagy meghívásos eljárás azért lett eredménytelen, mert kizárólag érvénytelen ajánlatokat nyújtottak be, vagy az eljárás úgy lett eredménytelen, hogy az eljárásban benyújtott minden ajánlat meghaladta az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összegét.

A tárgyalásos eljárás részvételi felhívással indul, a részvételi felhívásban fel kell tüntetni a tárgyalásos eljárás alkalmazásának jogcímét. Az eljárás részvételi szakaszában – legtöbb esetben – bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést. (Kbt. 85. §)

Versenypárbeszéd

A versenypárbeszéd olyan közbeszerzési eljárás, amelyben az ajánlatkérő az kiválasztott részvételre jelentkezőkkel párbeszédet folytat a közbeszerzés tárgyának, a szerződés típusának és feltételeinek pontos meghatározása érdekében, majd ajánlatot kér.

A versenypárbeszéd három szakaszra tagolódik:

- a) a részvételi szakasz,
- b) a párbeszéd,
- c) az ajánlattételi szakasz.

A versenypárbeszéd részvételi felhívással indul. A részvételi felhívásban fel kell tüntetni a versenypárbeszéd alkalmazásának jogcímét. Az eljárás részvételi szakaszában bármely érdekelt gazdasági szereplő nyújthat be részvételi jelentkezést. (Kbt. 90. §)

Innovációs partnerség

Az innovációs partnerség olyan sajátos közbeszerzési eljárás, amelynek célja egy innovatív termék, szolgáltatás vagy építési beruházás kifejlesztése, és az ennek eredményeként létrejövő áruk, szolgáltatások vagy építési beruházások ezt követő beszerzése.

Az innovációs partnerség két szakaszra tagolódik:

- a) az e törvényben szabályozott eljárásrend szerint kerül sor az innovációs partnerségi szerződés vagy szerződések megkötésére (eljárási szakasz), majd
- b) a fejlesztési folyamat és a beszerzés az innovációs partnerségi szerződésben szabályozott feltételek szerint történik (szerződéses szakasz).

Az innovációs partnerségi szerződés - vagy ha az ajánlatkérő a partnerséget több ajánlattevővel kívánja létrehozni, szerződések - megkötésére bizonyos eltérésekkel a tárgyalásos eljárás szabályait kell alkalmazni. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban igényét olyan innovatív termékre, szolgáltatásra vagy építési beruházásra határozza meg, amely a piacon nem áll rendelkezésre. Az eljárás nem hirdethető meg előzetes tájékoztató útján és az eljárásfajta választását a beszerzés tárgya újszerűségének (innovativitásának) ismertetésével kell indokolnia az ajánlatkérőnek. A közbeszerzési dokumentumokban foglalt szerződéses feltételeknek részletesen ki kell térniük a szellemi alkotásokhoz fűződő jogokra vonatkozó feltételekre. Építési beruházás esetében nem szükséges árazatlan költségvetést a gazdasági szereplők rendelkezésére bocsátani, illetve az ajánlatban árazott költségvetést benyújtani. (Kbt. 95. §)

Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás

A hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás olyan egy szakaszból álló közbeszerzési eljárás, amelyben az ajánlatkérő az ajánlattételre felhívott ajánlattevőkkel tárgyal a szerződés feltételeiről.

Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat kivételes esetben, ha

- a) a megelőzőleg a nyílt vagy meghívásos eljárás azért lett eredménytelen, mert kizárólag érvénytelen ajánlatokat nyújtottak be, vagy az eljárás úgy lett eredménytelen, hogy az eljárásban benyújtott minden ajánlat meghaladta az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összegét. Továbbá a közbeszerzés feltételei időközben lényegesen nem változtak meg, valamint az ajánlatkérő a tárgyalásra meghívja a nyílt vagy a meghívásos eljárás mindazon és csak azon ajánlattevőit, amelyek ajánlata nem azért lett érvénytelen, mert az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt az eljárásból kizárták, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést (Kbt. 73. § (1) bekezdés b), d)) és ajánlatuk - adott esetben hiánypótlást követően - megfelelt az előírt formai követelményeknek;
- b) a nyílt vagy a meghívásos eljárás azért volt eredménytelen, mert az eljárásban nem nyújtottak be ajánlatot vagy részvételi jelentkezést, vagy csak alapvetően nem megfelelő ajánlatot vagy részvételi jelentkezést nyújtottak be, feltéve, hogy a közbeszerzés feltételei időközben lényegesen nem változtak meg; minderről az ajánlatkérő köteles az Európai Bizottság kérésére - a közbeszerzésekért felelős miniszteren keresztül - tájékoztatást adni. Alapvetően nem megfelelőnek kell tekinteni az ajánlatot, ha az olyan okból érvénytelen,

amely alapján a szakmai ajánlat jelentős változtatások nélkül nyilvánvalóan nem képes teljesíteni az ajánlatkérő által meghatározott igényeket és követelményeket, míg a részvételi jelentkezést akkor kell alapvetően nem megfelelőnek tekinteni, ha az ajánlattevőt, részvételre jelentkezőt az eljárásból kizárták, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést, ezért ajánlata érvénytelen. (Kbt. 73. §. (1) b), d))

- c) a szerződés műszaki-technikai sajátosságok vagy kizárólagos jogok védelme miatt kizárólag egy meghatározott gazdasági szereplővel köthető meg, feltéve, hogy az ajánlatkérő számára nem létezik reális alternatíva beszerzési igényének kielégítésére, és a verseny hiánya nem annak a következménye, hogy a közbeszerzés tárgyát a versenyt indokolatlanul szűkítő módon határozták meg;
- d) a szerződés egy meghatározott gazdasági szereplővel köthető meg, mivel annak célja egyedi művészeti alkotás vagy művészi előadás létrehozása vagy ajánlatkérő általi megszerzése;
- e) az feltétlenül szükséges, mivel az ajánlatkérő által előre nem látható okból előállt rendkívüli sürgősség miatt a nyílt, a meghívásos vagy a tárgyalásos eljárásra előírt határidők nem lennének betarthatóak; a rendkívüli sürgősséget indokoló körülmények azonban nem eredhetnek az ajánlatkérő mulasztásából, vagy az ajánlatkérő által előidézett okból.

Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése esetében, ha olyan új építési beruházásra vagy szolgáltatás megrendelésére kerül sor, amelyet a korábbi nyertes ajánlattevővel köt meg ugyanazon ajánlatkérő azonos vagy hasonló építési beruházás vagy szolgáltatás teljesítésére. Ennek feltétele, hogy az új építési beruházás vagy szolgáltatás összhangban van azzal az alapprojekttel, amelyre a korábbi szerződést nyílt vagy meghívásos eljárásban megkötötték, és a korábbi eljárást megindító vagy meghirdető hirdetményben az ajánlatkérő jelezte, hogy tárgyalásos eljárást alkalmazhat, megjelölte a lehetséges további építési beruházások és szolgáltatások tárgyát és azok beszerzésének feltételeit, valamint a korábbi eljárásban az építési beruházás vagy a szolgáltatás becsült értékének meghatározásakor figyelembe vette az újabb építési beruházás vagy szolgáltatás becsült értékét is (az uniós értékhatár elérésének meghatározása szempontjából). Ilyen tárgyalásos eljárást azonban csak a korábbi első szerződés megkötésétől számított három éven belül lehet indítani.

Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá árubeszerzés esetében, ha

a) az érintett dolgot kizárólag kutatási, kísérleti, tanulmányi vagy fejlesztési célból állítják elő; ez az eset azonban nem alkalmazható olyan mennyiség esetén, amely megalapozza a piacképességet, illetve a kutatásfejlesztés költségeit fedezi;

b) a korábban beszerzett dolog részbeni kicserélése vagy bővítése során a korábbi nyertes ajánlattevőnek másikkal történő helyettesítése azzal a következménnyel járna, hogy műszaki-technikai szempontból eltérő és nem illeszkedő dolgokat kellene beszerezni vagy az ilyen beszerzés aránytalan műszaki-technikai nehézséget eredményezne a működtetésben és a fenntartásban; az ilyen - a korábbi nyertes ajánlattevővel kötött - szerződés vagy szerződések együttes időtartama azonban nem haladhatja meg a három évet;

c) az áru árutőzsdén jegyzett és beszerezett;

d) az árut kivételesen kedvező feltételekkel felszámolási eljárás, végelszámolás vagy bírósági végrehajtás, vagy az érintett szervezet személyes joga szerinti hasonló eljárás során történő értékesítés keretében szerzi be.

Az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást alkalmazhat továbbá szolgáltatás megrendelése esetében, ha arra tervpályázati eljárást követően kerül sor, és a nyertessel vagy - a bírálóbizottság ajánlása alapján - nyertesek vagy díjazottak valamelyikével kell szerződést kötni; ez utóbbi esetben a tervpályázati eljárásban a bírálóbizottság által ajánlott összes pályázót vagy ajánlattevőt meg kell hívni a tárgyalásra. (Kbt. 98. §)

A közbeszerzés lezárása, jogorvoslat

A közbeszerzési eljárás törvény szerinti lefolytatása után kerül sor az eredményhirdetésre és a nyertes ajánlattevővel a szerződés megkötésére. A közbeszerzési politikát és a folyamatokat a Közbeszerzési Hatóság felügyeli, és a hatóság keretében működő Közbeszerzési Tanács, az eljárással szembeni jogorvoslati kérelmeket pedig a Közbeszerzési Döntőbizottság bírálja el. A közbeszerzések időigényének tervezésénél, minden esetben számítani kell arra, hogy az elutasított ajánlattevők szinte minden alkalommal a Döntőbizottsághoz fordulnak és ez jelentős idővesztéssel jár. Szabálytalanság megállapítása esetén az ajánlatkérő ráadásul még jelentős bírságra is számíthat. Közbeszerzési szakértő bevonásával jelentősen csökkenhet a kedvezőtlen kimenetelű döntőbizottsági eljárások kockázata.

Közbeszerzési szakértő

A közbeszerzési szabályok bonyolultsága miatt célszerű minden esetben közbeszerzési szakértő, szaktanácsadó segítségét igénybe venni. A Kbt. rendelkezései szerint az alábbi esetekben kötelező is nyilvántartásban szereplő szaktanácsadó bevonása a közbeszerzési eljárásba:

- részben vagy egészben EU-s forrásból megvalósuló közbeszerzések lebonyolításakor,
- uniós értékhatár feletti árubeszerzés és szolgáltatás-megrendelés megvalósításakor,
- 500 M Ft feletti építési beruházás esetén, valamint
- a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti jogorvoslati eljárásban (ha nem jogtanácsos vagy ügyvéd képviseli az ajánlatkérőt/ajánlattevőt). (Kbt. 145. (7))

A 2015. november 1-én hatályba lépett új közbeszerzési törvény vezette be a „felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó” fogalmát, a korábbi hivatalos közbeszerzési tanácsadó helyett. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység végzésének új szabályait a 14/2016. (V. 25.) MvM rendelet határozza meg. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a közbeszerzési eljárások szakszerű lefolytatását segíti elő, e körben a feladatokat személyesen köteles ellátni. A szaktanácsadó aláírásával és a regisztráció során kapott lajstromszámát feltüntető pecséttel ellenjegyzí a közbeszerzési eljárás során keletkezett dokumentumokat.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELLEN TÁNYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE